ELLA-FANT
ellafant.dk
ÅBENT ALLE HVERDAGE 14-17 • LØRDAG 9-13
Levering af sand, støbemix, muldjord, granitskræver og træflis mm. Har du trailer, kan du selv afhente.
VOGNMAND BJERRE
Stenhuggervej 19 - 6710 Esbjerg V.
Tlf. 75 15 12 15 / 40 53 12 32

Et hus med 80 badeværelser

Udstilling åben:
Mandag: 7.00-20.00
Tirsdag-fredag: 7.00-17.30
Lørdag: 8.00-12.00
STEFF-BYG
STEFFENSENS BYGNINGSARTIKLER A/S
Østre Gjesingvej 16-20
6715 Esbjerg N
75 45 98 00

VVS installatør i Hjerting
BREINHOLT VVS
AUT. VVS INSTALLATØR
Christian Breinholt · Gl. Guldagervej 38 A · 6710 Esbjerg V
7511 7472 / www.breinholtvvs.dk

Overlad ikke din bil til hvem som helst
gå til fagmanden
AUTO-PARTNER
Værkstedet tilbyder:
✓Klargøring til syn
✓Servicearbejde
✓Motortest
✓Fejlkode udlæsning
✓Nulstilling af servicelamper
✓Styringsudmåling (4 hjulsmåling)
✓Karosseri arbejde
✓Dækmontering / afbalancering
✓Rudeudskiftning
✓Bremseprøvestand
✓Service af aircondition
✓Hydronik værksted (oliefyr)
✓Undervognsbehandling (Suvo)
✓Kundevogn
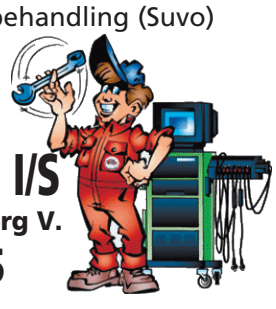
HC's Autoservice I/S
Hostrupvej 44 . 6710 Esbjerg V.
75 26 91 55

Hedelyngen i Marbæk i blomst

Lyng giver os skøn honning. Og den nyder godt af at blive brændt af! I dette afsnit om Marbæks flora fortæller biolog Carsten Mathiesen om hedelyngen

Hedelyngen er en fascinerende plante, der nyder godt af at blive brændt af. Foto: Hjerting Posten.

NATUR – Heder, moser, åbne skove, overdrev. Åben, næringsfattig jordbund. Hedelyng har symbiotisk samliv med mycorrhizasvampe (Arbusculær mycorrhiza), planten får derved tiltrængte næringssalte og vand (vandoptagelseskapaciteten kan endda mangedobles) fra svampen, og svampen får så til gengæld sukkerstoffer fra planten.

Lyng danner tæppe

Hedelyng er tæppedannende. Bladene er vintergrønne, selvom de er brune om vinteren og derfor ser døde ud, men den brune farve skyldes bare, at bladene ophober brune farvestoffer, som skjuler den grønne farve. De små, læderagtige, mod undersiden indrullede blade (ericoide blade), reducerer fordampningen fra spalteåbningerne (som hos klokkelyng og revling) og dermed plantens vandtab året rundt på dens ofte åbne og tørre voksested, og helt lavpraktisk beskytter bladfoldningen og den hårklædte hvide fure spalteåbningerne mod blæsten og hindrer, at de lukkes til med vand i regnvejr. Plantens lave vækst værner mod vinden, hvilket også reducerer fordampningen fra bladene. Bladene er tiltrykte til grenene og til hinanden, dette mindsker vindcirkulationen omkring bladene, hvilket reducerer fordampningen, og angiveligt kan hedelyng endog magasinere vand i bladenes overhudsceller. Endvidere er bladene meget skråtstillede, hvilket reducerer indfaldet af solstråler på bladet og dermed overophedning, og endeligt formindsker bladenes nåleform, tykke overhud og vokslag fordampningen. Så på alle parametre er hedelyng en plante, der er virkelig godt tilpasset det barske miljø på heden. Hedelyng opnår en alder af 20-40 år.

Hedeafbrænding

Hedelyng har godt af en lidt hårdhændet behandling, f.eks. hedeafbrænding. Denne vil aktivere spiring af lyngfrøene (én m2 hedejord kan snildt indeholde en million frø), som i årevis kan have ligget på jorden som frøpulje i skygge under den gamle lyng eller dækket af døde nåle uden at kunne spire. Herudover stimulerer varmeudviklingen ved hedeafbrænding i sig selv frøspiring ved at bryde frøhvilen, og desuden indeholder bladene olie, hvilket gør dem mere brændbare. Hedelyngen er altså tilpasset afbrænding og vil faktisk gerne afbrændes! Årsagen til at hedelyngen kan klare at blive både slået, afgræsset og afbrændt skyldes, at dens foryngelsesknopper sidder helt nede ved jorden, planten er en såkaldt jordskorpeplante.

Når planten taber sine garvesyreholdige blade og skud, forsurer det jorden. Hedelyngen, især de friske og mere næringsrige nye skud, ædes gerne af agerhøns, hjortevildt og harer, især om vinteren er hedelyngens stedsegrønne blade vigtigt foder.

KULTUR – Lyng er et oldnordisk navn. "Calluna" er afledt af græsk kallynein, som betyder at pudse og gøre rent, hvilket hentyder til at lyng-ris kunne bruges som koste. "Vulgaris" betyder almindelig. I folkemedicin mod svimmelhed, hovedpine, forkølelse, nyre- og blæresygdomme, gigt og hudsygdomme samt som plaster og som antiseptisk og urindrivende middel. Blade hos lyngplanter indeholder andromedin, der er euforiserende.

Brugt i køkkenet

I køkkenet kan tørrede blade og blomster anvendes som krydderi og blev førhen formalet og brugt som bagemel og fodermel i knaphedstider. Lyngblomster kan bruges i hostestillende urtete. De nyudsprungne, nektarrige blomster giver en god, gylden kryddersnaps, vikingerne anvendte lyngblomster og knopper ved ølbrygning.

Eftertragtet honning

Lynghonning er en meget eftertragtet, gyldenbrun honning. Lyngkviste har været benyttet til rygning af fisk. Planten har også været anvendt som strøelse, vinterfoder, tækkemateriale, vejfyld, brændsel, fyld i madrasser og sengebund, til koste, børster, kurve og reb. Herudover brænding af jydepotter ved hjælp af lyngtørv, lud af asken til at vaske med samt lyng-risene til sanddæmpning. I tørret tilstand som evighedsblomst i buketter og kranse. Planten er en farveplante, den farver koksgrå, grønt og gult. I sandhed en plante med mange talenter. Planten kaldes også kosteurt."

Bogværk på tilbud

Hans storværk, Floraen i Marbæk – En naturperle ved Vadehavet og Varde Å, er netop nedsat til kun 150 kroner. Bestil den på mail@hjertingposten.dk, så formidler vi kontakten.

Redigeret af Finn Arne Hansen

KOP
Kjeld O. Pedersen
Guldagervej 97 - 6710 Esbjerg V
Tlf. 28 35 32 79
ALT INDENFOR BYGGERI:
• Nybygning
• Tilbygning
• Ombygning
• Renovering
• Reparation
• Badeværelser
Uforbindende tilbud

Har du et godt tip?
Så send det til
mail@hjertingposten.dk
HJERTING POSTEN
– go' energi i 6710!